

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemoria förbättrat genomförande av industriutsläppsdirektivet

Er beteckning: KN2026/01497

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Skåne län (nedan länsstyrelsen) anser att förslagen om industriutsläppsverksamheter innehåller otydligheter kring verksamhetskoder och tillämpning av Bästa tillgängliga teknik (BAT)-slutsatser. Länsstyrelsen föreslår att tillsynsmyndigheten ska kunna fatta överklagningsbara beslut om verksamhetskoder för att skapa rättssäkerhet. Den föreslagna 2 a § i miljöprövningsförordningen är svårtolkad och riskerar leda till felaktiga bedömningar av vilka verksamheter som omfattas. De nya kraven medför ett betydande resursbehov för tillsynsmyndigheterna genom utökade krav på tillsyn, dokumentation och uppföljning. Länsstyrelsen behöver identifiera berörda verksamheter, särskilt gällande sammanräkning av kapacitet, och vägleda kommunerna i tillämpningen. Utan tillräckliga resurser riskerar annan viktig tillsyn att prioriteras ned. En noggrann analys av resursbehovet är därför nödvändig.

Avsnitt

4.1.Behov av tydligare beslutsprocess för verksamhetskoder

Enligt definitionen av en industriutsläppsverksamhet är det en verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med en verksamhetskod som är markerad med -i. Enligt nu gällande lagstiftning kan inte tillsyns- eller tillståndsmyndigheten besluta vilken verksamhetskod som gäller för en verksamhet. I de fall som verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet inte är eniga om vilka koder som gäller är det oklart vilka BAT-slutsatser och därmed generella bindande regler som gäller för verksamheten. Det har visat

sig i praxis att det är genom att begära komplettering av miljörapportens redovisning av BAT-slutsatser som frågan kan prövas. Det innebär att det kan vara oklart för en verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheten vilka generella regler som gäller för en verksamhet i över ett år. Ska frågan sedan prövas av högre instans kan det innebära flera år av ovisshet. För huvudspåret av genomförandet av Industriutsläppsdirektivet (IED), att berörda verksamheter tillståndsprövas i samband med att nya BAT-slutsatser offentliggörs, påverkar inte verksamhetskoden vilka regler som gäller för verksamheten. I Sveriges fall, där IED främst har genomförts genom generella föreskrifter, innebär det dock otydligheter avseende vad för regler som gäller. För att tydliggöra vilka regler som gäller för en verksamhet bör det införas en möjlighet för tillsynsmyndigheten att fatta ett överklagningsbart beslut om vilken miljöprövningskod som gäller för verksamheten.

Addering

Förslag till lydelsen av 2 a § (2013:250) är otydlig. Den kan läsas som att det endast är verksamheter som omfattas av 65, 66, 67 §§ i kapitel 29 som kan vara industriutsläppsverksamheter. Den kan också läsas som att avfallsverksamheter som inte når upp till tröskelvärden i 65, 66, eller 67 §§ inte är industriutsläppsverksamheter. Till exempel når inte en verksamhet som förbränner 18250 ton icke-farligt avfall (med energiåtervinning) upp till tröskelvärdet i 65 § som är 18750 ton. Däremot omfattas den av verksamhetskod 90.211-i. Ett annat exempel är en avfallsförbränningsanläggning (utan energiåtervinning) som förbränner 15000 ton per år når upp till tröskelvärdet i 66 § men omfattas av verksamhetskod 90.221 som inte är en kod som avslutas med -i.

Tillsyn av IED-verksamheter

I den föreslagna 11 b § i miljötillsynsförordningen ställs endast krav på att den skriftliga redovisningen ska omfatta hur tillståndsvillkoren följs. Det innebär att kravet i 11 b § inte omfattar alla krav som ställs på verksamheterna utifrån IED. Hur verksamheterna följer BAT-slutsatser ingår inte nödvändigtvis i tillståndsvillkoren i svenska tillstånd.

Sista stycket i den föreslagna 11 b § innebär att varje tillsynsmyndighet ska göra redovisningen tillgänglig. Det innebär samma problematik som publiceringen kopplad till medelstora förbränningsanläggningar där varje tillsynsmyndighet har sitt eget

register. Det vore önskvärt med en nationellt ansvarig för publicering av redovisningen.

4.2 Tillägg till 22 kap miljöbalken

Länsstyrelsen konstaterar att 22 kap. i miljöbalken successivt byggts på med allt fler detaljerade bestämmelser om vad ett tillstånd ska innehålla, bland annat till följd av EU-rätten. De nu aktuella förslagen innebär ytterligare krav på vad som ska regleras i tillstånd för industriutsläppsverksamheter, bland annat avseende andra än normala driftförhållanden och kontroll. Länsstyrelsen har förståelse för behovet av att säkerställa ett korrekt genomförande av EU-rätten. Samtidigt finns det anledning att uppmärksamma att en successiv påbyggnad av detaljerade krav i 22 kap. kan göra regelverket svåröverskådligt och mindre flexibelt. Länsstyrelsen anser därför att det finns skäl att överväga en mer samlad översyn av 22 kap. miljöbalken.

4.3 Konsekvenser för tillsynsmyndigheten

Förslagen i promemorian får konsekvenser för tillsynsmyndigheten då det innebär utökade krav avseende icke rutinmässig tillsyn, till exempel vid allvarligt klagomål eller allvarlig olycka, samt i samband med prövning av en verksamhet. Detta innebär i sin tur ett utökat resursbehov för att inte riskera att de nya kraven leder till att den rutinmässiga tillsynen prioriteras ner och att tillsyn därmed inte utförs i den omfattning som behövs.

I dagsläget är kostnadstäckningen för länsstyrelsernas tillsyn av miljöfarlig verksamhet knappt 60% procent enligt Naturvårdsverkets årliga redovisning till regeringen om statliga myndigheters intäkter och kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, vilket innebär att länsstyrelserna redan idag har svårt att fullgöra sina tillsynsuppgifter. Det är därför viktigt att de ökade resursbehovet beaktas i översynen av förordningen av avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av länsöverdirektör Marie Edman Ljungholm med specialist Anders Bertholdsson som föredragande.